

kao i u slijedećoj skladbi, grčki i latinski tekst imaju jednak napjev), PROSKYNOUMEN TON STAU-
RON SOU — ADORAMUS CRUCEM TAUM (antifona
na Veliki petak, beneventanska verzija iz XIV. st.) i
AINETE TON KYRION (ps. 148, 1; pričesna pjesma
iz XV. st.). Od starohrvatskih napjeva izveden je EVO
JE PRISAL NAŠ BLAGI DAN (rondel iz Dalmacije,
XV. st.) i jedan glagoljaški PRISTUP (iz zadarske
okolice). Ruski su napjevi znatno mlađi (XVIII. st.):
PRIIDITE POKLONIMSJA i HERUVIMSKA PJESAN.
Ostali dio programa sačinjavale su (uz jedan izuze-
tak) stare srpske crkvene skladbe: PSALOMNIK, PRI-
IDITE VASI ZEMALNORODNI i POLTELEOS SER-
VIKOS (Isaija Srbin, XV. st.), NINJA SILI i VAKU-
SITE i VIDITE (Stefan Srbin, XV. st.), SERVIKON
(pjesma na blagdan Vavedenja, 1553.), ČERTOŠ TVOJ
(pjesma na Veliki četvrtak, bugarska melodija),
SERBSKI KINONIK (ps. 148, 1; pričesna pjesma,
1652.), i dvije stihire iz XVIII. st.: SLOVES TVOJIH
UČENIJEM i ZAPADNJAJA VSA RADUJETSJA.

Studijski hor Muzikološkog instituta, koji je izveo
ovaj program, počeo je radom 1969. U njemu je da-
nas dvanaest soprana i altova, dva tenora i jedan bas.
Osnivač i dirigent zbora dr. Dimitrije Stefanović htio
je uz pomoć ovoga zbora oživiti i približiti suvrem-
nom slušaocu dosad nepoznata djela srednjovjekovne
glazbene baštine. Članovi zbora nisu profesionalni pje-
vači: to su studenti i asistenti različitih fakulteta Uni-
verzitetu u Beogradu, a samo dvoje od njih suradnici
su Muzikološkog instituta u Beogradu. Do sudjelova-
nja u zboru kome je repertoar sastavljen od djela ko-
ja nikako ne možemo smatrati pomodnima dovelo je
pjevače očito zanimanje za ovakav posao, no to se
zanimanje pretvorilo u ljubav prema staroj glazbi,
a djela te glazbe — vidjelo se to i na ovom nastupu
— izvodi zbor s velikom odgovornošću i prema glaz-
bi i prema slušaocima. Program koji zbor redovito
izvodi obuhvaća bizantske i stare slavenske (srpske,
hrvatske, bugarske i ruske), pretežno jednoglasne
sklabe. Većina je tih skladbi transkribirana iz starih
neumatskih kodeksa u suvremenu notaciju u Muziko-
loškom institutu u Beogradu. Zbor je dosada u neko-
liko navrata gostovao u Poljskoj (Bydgoszcz., 1972.,
1975.), u Italiji (Modena, 1972.), Austriji (Graz 1973.,
Salzburg 1975.), bio je na jednodnevnoj turneji po En-
gleskoj (šest koncerata, 1973.). Od domaćih sudjelova-
nja spomenimo gostovanje na Varaždinskim barok-
nim večerima 1977. s programom koji se neznatno ra-
zlikovao od koncerta održanog 15. studenoga 1977. za
slaviste-tekstologe i druge uzvanike. U izdanju Srpske
književne zadruge i Muzikološkog instituta zbor
je izdao ploču »Stara srpska pojanje« (produkcija
»Mladinska knjiga« i »Helidon«, Ljubljana), a 1973. za
RTV-Beograd snimio je film sa starom glazbom u ma-
nastiru Staro Mogoričevo kod Kumanova.

Osnivač i dirigent zbora, ali i više negoli se služ-
benim nazivima može reći, duša i pokretač svega dje-
lovanja, jest dr. Dimitrije Stefanović, znanstveni su-
radnik Muzikološkog instituta u Beogradu, stručnjak
za bizantsku neumatsku notaciju (muzikologiju diplo-
mirao na Muzičkoj akademiji u Beogradu; bizantsku
neumatsku notaciju studirao kod E. Wellesza na Sve-
učilišta u Oxfordu, a tamo je i magistrirao i doktorirao).
Upravo njegovim trudom u suvremenu notaciju
transkribiran je znatan broj neumatskih rukopisa.
Njegovo je djelo knjiga »Stara srpska muzika« (izd.
Muzikološkog instituta, Beograd 1975., s primjerima
i transkripcijom neumatskih srpskih zapisa iz XV.
st.).

Dr. Dimitriju Stefanoviću i njegovu studijskom
zboru iskreno čestitamo na dosada postignutim us-
pjesima, cijeneći i stručnu i onu ljudsku stranu nji-
hova nastojanja. Susret s njihovim izvođenjem stare
crkvene glazbe obogaćenje je za slušatelja i istinski
umjetnički doživljaj.

J. T.

DVA ODLIČNA I NEZABILJEŽENA KONCERTA

Prvi koncert 8. studenoga 1977. u Hrvatskom glaz-
benom zavodu u pretplatnom ciklusu koncertne
direkcije Zagreb bio je skoro rasprodan, što je prava
rijetkost. Izvođači Bachovu *Sonatu broj 1*, Beethove-
novu *Sonatu u C-duru* i Brahmsovu *Sonatu u F-duru*
demonstrirao je ovaj senzibilni umjetnik očaravajuće
meki ton svojeg instrumenta, na kojem je Dešpalj bez
ikakvih tehničkih poteškoća ležerno izvodio i najza-
kučastije stranice spomenute glazbene literature. Pod
Dešpaljevim prstima violončelo postaje superkreativ-
ni instrument koji pjeva. Ako ovom sudu dodamo u-
pravo uzorno poimanje stilskih vrednota pojedinih
skladbi, onda dobivamo rezultat sasvim osebnog glaz-
benog događaja. Pratnja glasovirača Ive Mačeka to-
liko je iscizelirana i precizna da možemo požaliti što
ovog vrsnog umjetnika ne čujemo češće na koncert-
nom podiju. Brojnim dodacima su umjetnici odgova-
rali na prave ovacije koje su im priređene. Još jedan
susret s Valterom Dešpaljom održan je u nedjelju 12.
studenoga 1977. u Koncertnom dvoranu »Vatroslav Li-
sinski«, na kojem je na abonentskom koncertu Zagre-
bačke filharmonije pod ravnanjem Milana Horvata u-
mjetnik izveo Dvořakov Koncert za violončelo i orke-
star. Dešpalj svojim urođenim senzibilitetom uranja u
glazbeno tkivo poznatih Dvořakovih stranica i stvara
svojim plemenitim tonom pravom malo čudo isklasnih
i oblikovanih tonova koji uz podršku orkestra lebde
u zraku. Horvat je primjerno pratio Dešpalja, a ista-
kao se i izvođenjem već klasičnog Gotovčevog »Sim-
fonijskog kola«, dok je Beethovenovoj *Petoj simfoniji*
na kraju programa manjkalo one potrebne mističnosti
i preciznijeg sviranja (opet rogov!) i dubljeg anga-
žmana u prva dva stavka.

Siniša HRESTAK

VIJESTI IZ INOZEMSTVA

KONCERTI NA ORGULJAMA U KATEDRALI NOTRE DAME

Veliki gradovi, kao npr. Rim, Pariz i London, ne
poznaju turističku sezonu, jer oni su u svako vrije-
me jednako otvoreni turizmu i jednako posjećeni. Ne-
što je slično i s kulturnim životom i manifestacijama
u tim gradovima, a među tima i s glazbenim mani-
festacijama. U Parizu tako, uz *Festival d'été*, uz *Con-
certs de Radio France* i druge, veoma je zapažena glaz-
bena manifestacija *AUDITION G'ORGUE DU DIMAN-
CHE* u katedrali *Notre-Dame de Paris*.

To je serija nedjeljnih koncerata održanih u pari-
skoj katedrali u 17 h 45' po ljetnom francuskom vre-
menu, sa slobodnim i besplatnim ulazom. Takva se-
rija koncerata na orguljama postala je u Parizu već
tradicionalna i veoma dobro posjećena, a koncerti uz
blagdan Velike Gospe privuku publiku koja ispuni do
posljednjeg mjesta prostranu katedralu. Ovom zg-
odom spomenuli bismo i to da je skoro svaka liturgij-
ska funkcija, osobito nedjeljna i blagdanska misa u
10 sati, uz liturgijski doživljaj i pravi puni glazbeni
doživljaj.

Seriya koncerata za orgulje ove godine počela je
prvom nedjeljom mjeseca srpnja, a završila je pos-
ljednjom nedjeljom rujna. U svemu 14 koncerata.
Orguljaši su probрани među onima međunarodne re-
putacije. Bili su najzastupljeniji iz U.S.A, onda iz Za-
padne Njemačke, na trećem mjestu iz Francuske, i
nekako podjednako iz Austrije, Velike Britanije, Švi-
carske i Nizozemske. S najvećim se je zanimanjem
čekivao koncert francuskog orguljaša *Pierre Coche-
reaux*, kome je bio rezerviran blagdan-patron katedra-
le, Velika Gospa. Program njegova koncerta bio je
naslovljen s jednostavnim *Improvisations*. Na progra-
mima ostalih orguljaša našla se je pretežno novija
literatura za orgulje, sve do skladatelja rođenih tek